

Жетісу облысының 2026 жылдың ІІІ тоқсанындағы діни ахуалы туралы АҚПАРАТ

2026 жылғы ІІІ тоқсанда Жетісу облысының діни ахуалы тұрақты әрі болжамды күйде сақталды.

1. Жалпы ақпарат

- діни бірлестіктер туралы.

Жетісу облысында **11** конфессияны қамтитын **275** діни бірлестік тіркелген.

Конфессия бойынша: 221 - исламдық, 17 - православтық, 3 - католиктік, 1 - Евангелия-Лютерандық шіркеу, 13 - Евангелиялық христиан-баптистер Шіркеуінің Одағы, 1 - Методистік шіркеу, 12 - Елуіншілер шіркеуі, 4 - Пресвитериандық шіркеу, 1 - Жетінші күн адвентистері, 1 - Ехоба Куәгерлері, 1 - Бахай Қауымы.

- ғибадат үйлері, жаңадан ашылған/жоспарланған мешіттер туралы.

Жалпы ғибадат үйлері саны – 274 тен 275 артты.

Ақпарат үшін: Қарабұлақ ауылындағы православие зираты аумағында орналасқан, Қасиетті Абалақ шіркеуіне қарасты часовня діни объектілер тізіміне енгізілді.

Конфессия бойынша: (221 - исламдық, 17 - православтық, 3 - католиктік, 1 - Евангелия-Лютерандық шіркеу, 13 - Евангелиялық христиан-баптистер Шіркеуінің Одағы, 1 - Методистік шіркеу, 12 - Елуіншілер шіркеуі, 4 - Пресвитериандық шіркеу, 1 - Жетінші күн адвентистері, 1 - Ехоба Куәгерлері, 1 - Бахай Қауымы).

Қазіргі таңда облыста **19** ғибадат үйлері салынып жатыр.

Оның ішінде: 18 - исламдық, 1 – православтық.

- миссионерлік қызмет туралы.

Облыс аумағында **11** конфессияны құрайтын әлемнің **3** елінен келген 10 шетелдік және 1 ҚР азаматтары миссионерлік қызметті жүзеге асыруда.

Азаматтылығы бойынша: Польша – 2, Литва – 1, Корея – 7, ҚР азаматы – 1.

Конфессиялық тиістілігі бойынша: 7 - католиктік, 4 - пресвитериандық шіркеу.

Миссионерлер тарапынан ҚР заңдарын бұзу фактілері тіркелген жоқ.

2. Дін істері басқармасының жұмысы туралы

6 тамыз Алакөл ауданында «Заң, қоғам және адалдық құндылықтары» тақырыбында Діни бірлестік жетекшілері клубының ІІІ-ші отырысы өтті. (шара 2 кезеңнен құралды: 1) Дөңгелек үстел, 2) Интеллектуалды ойын форматында).

Іс-шараға өңірдегі діни бірлестік жетекшілері, мемлекеттік мекеменің өкілдері мен сала мамандары қатысып, заңға құрметті қалыптастыру, зайырлы мемлекет қағидаттарын насихаттау, азаматтық жауапкершілікті арттыру және адалдық мәдениетін орнықтыру мәселелері талқыланды.

1 қыркүйек «Салауатты рух» бағыты аясында діни бірлестіктерінің жетекшілері мен сенушілерінің арасында спорттық ойын (боулингтен турнир) өткізілді. Шараға **10** діни бірлестік жетекшісі қатысты (ҚМДБ-5, Христинадық елуіншілер-4, Бахай қауымдастығы-1). Шараға белсенді қатысып, жүлделі орынға ие болғандар бағалы сыйлықтармен марапатталды.

10 қыркүйек әйел жамағатымен жұмыс істеуге арналған «IQYZ» интеллектуалды клубының ұйымдастыруымен әйелдер жамағатына арналған кеш өткізілді.

Іс-шараға қатысқаны – 30 адам. Шара барысында Kahoot платформасында викториналық ойын ұйымдастырылды.

12 қыркүйек Талдықорған қаласы «Достық» мейрамханасында «Бірлік» жобасы шеңберінде әйел жамағатымен жұмыс істеуге арналған «IQYZ» интеллектуалды клубының қорытынды отырысы өткізілді. Шараға жалпы саны 25 әйел жамағаты қатысты.

17 қыркүйек «Салауатты рух» бағыты аясында діни бірлестіктерінің жетекшілері мен сенушілерінің арасында ұлттық спорт түрлерінен шара (*садақ ату, гир көтеру, асық ату, қол күрес және арқан тартыс*) өткізілді. Шараға 30 діни бірлестік жетекшісі қатысты (*ҚМДБ-17, Христинадық елуіншілер-12, 7-ші күн Адвентистері-1*). Шараға белсенді қатысып, жүлделі орынға ие болғандар бағалы сыйлықтармен марапатталды.

3. Діни бірлестіктердің қызметі туралы

23-24 маусым аралығында «**Конфессияаралық және дінаралық диалогтың халықтық орталығы**» қызметкерлері өңірдегі діни ахуалды зерделеу мақсатында өңірге іссапармен келді. Басқарма тарапынан Орыс православ шіркеуі, Рим-католик шіркеуі, Лютеран шіркеуі және Бахаи қауымдастығының жетекшілерімен, сондай-ақ аталған діни ұйымдардың сенушілерімен **сұхбаттар ұйымдастырылды**.

5 шілде Талдықорған қаласындағы Рим-Католик шіркеуінде «Миропомазание» рәсімі өткізіліп, оған жалпы саны **45** адам қатысты. Құлшылықты Алматыдағы Қасиетті Троица Епархиясының епископы Хосе Луис Мумбиела Сьерра өткізді.

6-11 шілде аралығында шіркеудің жазғы лагері ұйымдастырылды. Алматы облысы, Қонаев қаласындағы лагерьге **11** адам және шіркеу қызметкерлері барды. Қатысушылардың ішінде **5** бала (*2 ұл, 3 қыз*) бар, 15 жастан асқан жастар жетекші ретінде қызмет атқарды. Шіркеу тарапынан барлық қатысушы балалардың ата-аналарынан рұқсат қағаздары мен қолхаттары толықтай алынған.

22 шілде қалалық әкімдіктің ұйымдастыруымен діни бірлестіктер арасында «**Спорт – денсаулық кепілі**» атты үстел теннисінен жарыс өткізілді. Іс-шараның мақсаты – салауатты өмір салтын насихаттау, конфессияаралық ынтымақтастықты нығайту және өзара сыйластықты дамыту. Жарысқа **25-ке жуық** адам қатысып, қорытындысы бойынша жеңімпаздар мен жүлдегерлер марапатталды.

20–25 шілде Талдықорған қаласындағы христиан елуіншілердің «**Жаңа өмір**» діни бірлестігі Ескелді ауданының Жетісу ауылындағы «Тау Жетісу» демалыс аймағында жастарға арналған жазғы лагерь ұйымдастырды. Іс-шараға Талдықорған және Алматы қалаларынан келген **120-ға жуық 14–18 жас аралығындағы жасөспірім қатысты**. Лагерьдің ұйымдастырылуы мен қауіпсіздігін 3 жүргізуші және 13 тәлімгер қамтамасыз етті. Тексеріс барысында қатысушылардың ата-аналарының заңды түрде рәсімделген сенімхаттары мен медициналық анықтамалары толық ұсынылды.

28-29 шілде күндері Талдықорған қаласындағы «Вефиль» пресвитериандық шіркеуіне мониторинг жұмыстары жүргізілді. Шетелден келген 3 дәрігер (*Yohan Park, Lia Moon, Park Hangil*) шіркеуде келушілерді сағат 9.00-12.00-ге дейін қабылдап, тіс тазалау аппараттарымен қызмет көрсетті. Шіркеудің асханасында тегін ас беріліп, діни құлшылықтар орындалды. Жалпы **210-ға жуық келуші**, олардың 85% кәріс, 13% қазақ, 12% орыс ұлтынан.

2 тамыз Илия пайғамбар құрметіне арналған еске алу күніне орай өңірге Астана және Қазақстан митрополиті Александр келді. Митрополит Талдықорған қаласындағы «Иоанн Богослов» соборында Құдайлық Литургияны басқарды. Жалпы саны шамамен 200 адам қатысты.

Сонымен қатар, митрополит Талдықорған қаласында салынып жатқан «Рождества Пресвятой Богородицы» соборының құрылысымен танысып, айқыштар мен күмбездерді орналастыру алдындағы қасиеттендіру шарасын өткізді.

4. Интернет кеңістіктегі діни экстремизмге қарсы насихат жұмыстары туралы

Басқарманың мемлекеттік әлеуметтік тапсырысы аясында әзірленген материалдар Басқарманың парақшаларында және облыс орталығындағы танымал, 250 мыңнан астам оқырманы бар «krisp.tdk», 80 мыңнан астам оқырманы бар «19_region» өңірлік блогерлердің, сонымен қатар, аудандар мен қаладағы (1 қала, 8 аудан) танымал 9 блогерлердің немесе белсенділігі жоғары әлеуметтік желідегі парақшалар арқылы тарату жұмыстары тұрақты жүзеге асырылуда.

Сонымен қатар, халықты ақпараттандыру мақсатында облыс орталығындағы «City Plus» сауда-ойын-сауық орталығындағы кинотеатрда, әр аптаның сенбі күндері кино сеансы алдында материалдар жариялану қолға алынды (күніне 34 сеанс, айына 136).

«КОНТР» ақпараттық жүйесіне 168 материал (66 – видео, 77 – фото және 25 мәтіндік материал) жүктелінді. Мақұлданған материалдар Instagram, Tik Tok және WhatsApp, telegram т.б. әлеуметтік желілері және мессенджерлерде салынды.

БАҚ пен интернет-порталдарда 25 материал (барлығы жергілікті деңгейде) жарияланды. Әлеуметтік желілерде 2449 контент орналастырылды (Instagram – 1782, Facebook – 196, TikTok – 37, YouTube – 13, басқалары – 421).

Аудиторияны қамту бойынша материалдар жалпы 188723 қаралым жинады (Instagram – 137 569, Facebook – 15 098, TikTok – 3 774, YouTube – 2 086, басқалары – 30 196). Сондай-ақ, оқырмандар тарапынан 15 058 лайк, 62 репост және 215 пікір қалдырылған.

You Tube - видеоматериал – 50, Facebook - видеоматериал – 305, фотоматериал – 479, мәтін – 33. Басқа әлеуметтік желілер видеоматериал – 425, фотоматериал – 777, мәтін – 13.

Материалдар «Террористік, діни экстремистік және діни деструктивті іс-әрекеттің онлайн профилактикасының тәртібіне» сәйкес дайындалуда.

«КИБЕРҚАДАҒАЛАУ» жүйесіне 410 желі қолданушысының парақшалары бұғаттауға жіберілді.

Әлеуметтік желілер бойынша: Басқарманың және оның құрылымдық Орталығының әлеуметтік желідегі парақшаларына жалпы саны –1554 ақпараттық материал жүктелді (Ресми парақшаларға – 1170 материал (Instagram – 683, Facebook – 335, Tik Tok – 80, You Tube – 72), Бейресми парақша – 108, WhatsApp мессенджерінде – 276).

5. Ақпараттық - түсіндіру жұмыстары туралы

Мемлекеттің дін саласындағы саясатын халыққа түсіндіру, ДЭЖТ алдын алу үшін 35 адамнан құралған 1 облыстық ақпараттық-түсіндіру тобы қызмет атқарды.

Облыстық ақпараттық-түсіндіру тобы қатысуымен түрлі форматтағы жалпы саны 1058 іс-шара өткізіліп, 10 672 адам қамтылды.

4–7 және 20 тамыз күндері ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізуге PhD доктор, доцент, Республикалық ақпараттық-түсіндіру тобының мүшесі **Қ.Қ. Құрманбаев** пен философия ғылымдарының докторы, доцент, республикалық ақпараттық-түсіндіру тобының мүшесі, Қазақстан Республикасы ҰҚК Академиясының профессоры **Г.Ж. Жұманова** шақырылды. Спикерлер аудан және қала деңгейінде мақсатты топтармен кездесулер өткізіп, бұқаралық ақпарат құралдарына сұхбат берді. Сонымен қатар, «JetisuLIVE» подкаст студиясында өзекті тақырыптар бойынша подкасттарға қатысты.

20 тамыз ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу мақсатында философия ғылымдарының докторы, доцент, республикалық ақпараттық-түсіндіру тобының мүшесі, Қазақстан Республикасы ҰҚК Академиясының профессоры **Г.Жұманова** шақырылды. Жақсылық Үшкемпіров атындағы спорт мектебінде спортшылармен, Жетісу облысының қорғаныс істері жөніндегі департаментінде, «Жастар» ресурстық орталығында жастармен, Талдықорған қаласының №54380 әскери базасында әскери қызметшілермен және діни бірлестік өкілдерімен кездесулер өткізілді.

28 тамызда Талдықорған қаласында Республикалық ақпараттық-насихат тобының мүшесі, Алматы қаласы Орталық мешітінің наиб имамы **Р.Қайыргелдінің** қатысуымен ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

Жұмыс барысында подкаст және бейнематериал дайындалып, «Нұр» және «Бәйтерек» мешіттерінде жамағатпен уағыз-насихат жұмыстары жүргізілді.

Іс-шаралар барысында діни сауаттылықты арттыру, деструктивті діни ағымдардың алдын алу, зайырлы құндылықтарды дәріптеу және қоғамдағы діни тұрақтылықты нығайту мәселелеріне басымдық берілді.

ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің Дін істері комитеті төрағасы **Ә.Хатиевпен** бекітілген «Жетісу облысында ақпараттық-түсіндіру жұмыстары бойынша семинар және әртүрлі форматтағы іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу» жобасын іске асыру жоспары аясында 14-18 қыркүйек күндері аралығында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізуге Республикалық ақпараттық-түсіндіру тобының мүшелері, ғылыми-сарапшылық қоғамдастық пен Үкіметтік емес ұйымдардың өкілі, дінтанушы **А.Романова**, «Sapsan» стратегиялық орталығының директоры, теолог, дінтанушы **Ж.Сүлейменов**, «Аңсар» ақпараттық талдау орталығы басшысының орынбасары, исламтанушы, теолог **Т.Талдыбаев**, «Дін саласындағы мәселелерді зерттеу және оңалту орталығы» КММ-нің маман-теологы **Е.Бөлекбаев** шақырылды.

Спикерлер аудан және қала деңгейінде мақсатты топтармен кездесулер өткізіп, бұқаралық ақпарат құралдарына сұхбат берді. Сонымен қатар, «JetisuLIVE» подкаст студиясында өзекті тақырыптар бойынша подкасттарға қатысты.

Студия жұмыстары: «JetisuLIVE» студиясында 7 подкаст түсіріліп, әлеуметтік желіге орналастырылды. «Бабалар ізімен ізгілікке бастау» бағдарламасы бойынша 13 бейнеролик, «Қылышсыз майдан» бағдарламасы бойынша 9 бейнеролик әзірленіп, әлеуметтік желіге жүктелді.

БАҚ беттерінде дінге қатысты 17 мақала жарық көрді (ақпарат ретінде: (облыстық әлеуметтік желі – 4, аудандық газет – 13). **Жарияланым бағыттары:** зайырлылық, қоғам, жас ағым.

6. Оңалту жұмыстарын үйлестіру туралы

Деструктивтік діни ағым ұстанушы облыс азаматтарын Қазақстан қоғам құндылықтарына және дәстүрлі ислам нормаларына бейімдеу жұмыстары оңалту субъектілері және ҚМДБ имамдарының мүмкіндіктері арқылы жүзеге асырылуда.

7. Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы

2026 жылдың III тоқсанында 8 тұлға әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

Нәтижесінде, әкімшілік құқық бұзушылықтардың жолын кесу, анықталған кемшіліктерді жою және алдағы уақытта осындай құқық бұзушылықтарға жол бермеу бойынша тиісті шаралар қабылданды.

Шешімі шыққан - 3:

ҚР ӘҚБтК 453 бабы, 2-ші бөлігі бойынша 1 хаттама толтырылып, сот шешімімен 20 АЕК есебінде айыппұл салынды.

ҚР ӘҚБтК 490-ы бабы, 3-ші бөлігі бойынша 2 хаттама толтырылып, сот шешімімен ресми түрде ескерту берілді.

Соттың қарауында- 5:

ҚР ӘҚБтК 490-ы бабы, 1-ші бөлігінің 3 тармағы бойынша 3 хаттама толтырылып, құжаттар сотқа жолданды.

ҚР ӘҚБтК 453 бабы, 2-ші тармағы бойынша 1 хаттама толтырылып, құжаттар сотқа жолданды.

ҚР ӘҚБтК 490 бабы, 3-ші бөлігі бойынша 1 хаттама толтырылып, құжаттар сотқа жолданды.

Басқарма басшысы

С.Жаңабай